

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

El millor i el pitjor

Quan s'acosten eleccions es pot observar el millor i el pitjor de la política. Ara bé, el millor i el pitjor no apareixen nítidament destriats sinó confosos. I no tan sols per les astúcies de la propaganda sinó també per les nostres pròpies passions. Els grans ideals han de competir amb el cinisme més infame. La generositat més admirable es confronta amb l'interès més miserable. Les esperances col·lectives han de pugnar amb ambicions estrictament personals... No és cert que només es decideixi sobre models de societat o promeses de futur, sinó que també estan en joc els fonaments ètics i la qualitat moral del futur polític del país.

EL MILLOR i el pitjor, doncs, no es distribueixen de manera clara segons les sigles, les candidatures o les ideologies. Com a totes les cases, hi ha de tot a tot arreu, per bé que no en les mateixes proporcions. Per exemple, sí que és fàcil comprovar quines són les ofertes més conservadores –a dreta i esquerra–, en el sentit d'estar només orientades a conservar el poder obtingut en les anteriors legislatures. I és senzill descobrir les maniobres de camuflatge dels que es desdiiuen d'antigues lleialtats que ara comprometen les posicions de privilegi que fins ara els havien proporcionat. Però cal mantenir la capacitat de discerniment, evitant tot tipus d'adhesió incondicional prèvia, és a dir, al marge de tota voluntat crítica.

PERTANT, ARA que ja hem entrat en campanya, és un bon moment per observar atentament els estils i les maneres de cada oferta electoral i les dels seus representants. És convenient estar atents al llenguatge que s'utilitza. Si és propositiu o amenaçador, si és respectuós o si recorre a l'insult a l'adversari, si afavoreix el raonament o si vol crispar l'electorat. També és convenient parar atenció a la consistència dels arguments. I no em refereixo només a la seva versemblança, sinó a si són coherents amb l'experiència i els arguments que s'han sostingut en el passat. I és del tot raonable tenir en compte l'exemplaritat personal dels candidats, vigilants les estratègies de descrèdit de l'adversari. Atenció, doncs, als atacs fonamentats en rumors o falsedats. I, per contra, sapiguem valorar el coratge i els riscos personals que cadascú assumeix.

EN LA PROPERA convocatòria electoral tot s'accentuarà fins a límits mai vistos. En un cert sentit això facilitarà el discerniment, en la mesura que les expressions més extremes també delataran millor els recursos a què recorre cadascú. Per posar-ne només un exemple recent, acusar de feixistes o nazis ideals

ACN

De cara al 27-S
caldrà una
mirada molt
atenta i crítica
i uns nervis d'acer
per mantenir
la serenitat

i persones d'una incorruptible trajectòria democràtica, com ha fet l'antic dirigent socialista espanyol Felipe González, té l'avantatge de posar al descobert en quina mena d'"amistat" es fonamenta el consell que se'ns dona. Particularment, venint de qui va presidir governs que, com a mínim, van emparar actuacions de les clavegueres de l'Estat com les del GAL. Allò que he dit: l'ús del llenguatge, la consistència argumental i l'exemplaritat personal ens han d'ajudar a discernir correctament.

VÉNEN UNES SETMANES que exigiran una mirada molt atenta i crítica i uns nervis d'acer per mantenir la serenitat. No tenim la brutal força de coacció d'un Estat, ni de les seves clavegueres. Només tenim l'esclatxa que ens ofereix un gest radicalment democràtic: anar a votar. I, per fer-ho amb llibertat, primer cal fer memòria del passat llunyà i del més recent per no deixar-nos engalipar. I, sobretot, és fonamental que l'aspiració a les màximes cotes de dignitat nacional, democràtica i social –poseu-ho en l'ordre que més us plagui– es mantingui ferma i confiada en la raó que ens assisteix com a poble per assolir-les.